HUOLTAJAN SUOSTUMUS YLÄKOULUIKÄISEN NUOREN OSALLISTUMISEEN TUTKIMUKSEEN

Hankkeen nimi: Tulevaisuus maalla: maaseudun nuoret kokonaisturvallisuutta rakentamassa (TUMA, 2026–2028)

Toteuttaja: Itä-Suomen yliopisto & Nuorten Akatemia

Vastuullinen tutkija / yhteyshenkilö:
Saara Koikkalainen, saara.koikkalainen@uef.fi, 045-112 8670 &
Anni Kiiski, anni.kiiski@nuortenakatemia.fi

Hyvä nuoren huoltaja,

Itä-Suomen yliopisto ja Nuorten akatemia toteuttavat *Tulevaisuus maalla: maaseudun nuoret kokonaisturvallisuutta rakentamassa* -hanketta, jossa tutkitaan maaseudun nuorten ajatuksia tulevaisuudesta, hyvästä elämästä, kotiseudusta ja muuttamisesta. Olemme kiinnostuneita siitä, millaisia mahdollisuuksia nuoret näkevät maaseudulla asumisessa ja mikä vaikuttaa heidän ajatuksiinsa jäämisestä, lähtemisestä ja mahdollisesta paluusta maaseudulle.

Pyydämme lupaanne siihen, että nuorenne voi osallistua hankkeessa järjestettävään tutkimukselliseen työpajaan.

Työpaja kestää noin yhden oppitunnin ja se järjestetään koulupäivän aikana.

Mitä työpajassa tehdään?

Työpajassa nuoret keskustelevat maalla asumisesta, piirtävät kartan oman arjen tärkeistä paikoista ja täyttävät vapaaehtoisen, nimettömän kyselyn. Kysely ja työpajan tehtävät liittyvät seuraaviin aiheisiin:

- millaista on asua maaseudulla
- millaisena nuoret näkevät oman tulevaisuutensa
- millaisia mahdollisuuksia he näkevät opiskeluun, työhön ja vapaa-aikaan omalla kotiseudullaan
- mitkä asiat voisivat saada heidät tulevaisuudessa jäämään kotiseudulle, muuttamaan pois tai palaamaan takaisin.

Työpajan tarkoituksena ei ole kannustaa nuoria jäämään maaseudulle tai muuttamaan sieltä pois, vaan kuulla heidän omia näkemyksiään ja kokemuksiaan.

Miten työpajassa syntyvää aineistoa käytetään?

Työpajassa syntyvää aineistoa, kuten nuorten piirtämiä karttoja ja heidän antamiaan kyselyvastauksia, käytetään hankkeen tutkimus- ja kehittämistyössä ja Itä-Suomen yliopistolla tehtävässä tutkimustyössä, joka keskittyy maaseutualueiden tulevaisuuteen.

Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi tutkimusjulkaisuissa, hankkeen raporteissa, esityksissä sekä maaseudun nuorille suunnattujen toimintojen ja palvelujen kehittämisessä.

Nuorilta ei kerätä henkilötietoja ja tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäistä nuorta voida tunnistaa julkaisuista. Aineiston tutkimuseettisestä käsittelystä ja säilyttämisestä vastaavat hankkeen tutkijat Itä-Suomen yliopistolla.

Osallistuminen on vapaaehtoista

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Huoltajan antaman suostumuksen lisäksi nuorelta itseltään kysytään tunnin alussa, haluaako hän osallistua tutkimukseen.

Työpajaan voi osallistua osallistumatta tutkimukseen. Työpajojen keskusteluja ei äänitetä tai videoida. Työpajoissa tehtävän kartan antaminen tutkimusaineistoksi ja tutkimukseen tulevan kyselyn täyttäminen ovat vapaaehtoisia. Nuori voi keskeyttää osallistumisensa milloin tahansa ilman kielteisiä seurauksia.

Tutkimusaineiston käsittelystä, säilyttämisestä ja tietosuojasta kerrotaan tarkemmin tutkimuksen tietosuojaselosteessa (ks. liite).

Huoltajan suostumus

Olen saanut riittävät tiedot **Tulevaisuus maalla** -tutkimuksesta ja siitä, mitä nuoren osallistuminen tutkimukselliseen työpajaan tarkoittaa.

- **Annan suostumukseni** siihen, että nuori osallistuu edellä kuvattuun tutkimukseen.
- **En anna suostumustani**.

Ilmoitan vastaukseni Wilman kautta lapseni opettajalle viestissä pyydettyyn päivämäärään mennessä.

Lisätiedot:

Vastuullinen tutkija
Saara Koikkalainen

Itä-Suomen yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos
PL 111, 80101 Joensuu

saara.koikkalainen@uef.fi, 045-112 8670

UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN TIETOSUOJASELOSTE

Laatimispvm: 3.9.2026

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa sekä käsittelytoimista tehtävän selosteen tiedot. Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12 – 14 ja käsittelytoimista tehtävästä selosteesta artiklassa 30. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

1. Tutkimuksen nimi

Tulevaisuus maalla: maaseudun nuoret kokonaisturvallisuutta rakentamassa (TUMA, 2026–2028)

2. Tutkimuksen rekisterinpitäjä ja yhteystiedot

Yliopistotutkija, YTT Saara Koikkalainen, Karjalan tutkimuslaitos, Itä-Suomen yliopisto (UEF)
PL 111, FI-80101 Joensuu, saara.koikkalainen@uef.fi

3. Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Tutkimuksen toteutuksesta vastaa yliopistotutkija Saara Koikkalainen Karjalan tutkimuslaitokselta, Itä-Suomen yliopistosta. Aineistonkeruu toteutetaan yhteistyössä Nuorten Akatemian kanssa. Tutkimus on täydentävän rahoituksen hanke, jota rahoittaa Maa- ja metsätalousministeriö (Valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksen haku vuodelle 2026, va-mmm-2025-36).

4. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimusrekisterin tunnisteellisia tietoja on oikeus käsitellä seuraavilla tutkijoilla: yliopistotutkija Saara Koikkalainen, yliopistotutkija Pirjo Pöllänen, tutkija Katariina Kotila, Itä-Suomen yliopistosta. Lisäksi tutkimuksen aikana tutkimuksen suorittajiksi voi tulla henkilöitä, jotka eivät ole tässä vaiheessa tiedossa. Tarvittaessa tietosuojaselostetta päivitetään tältä osin.

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Ei tarvetta tietosuojavastaavalle.

6. Yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa

Yliopistotutkija, YTT Saara Koikkalainen, Karjalan tutkimuslaitos, Itä-Suomen yliopisto (UEF)
PL 111, FI-80101 Joensuu, saara.koikkalainen@uef.fi

7. Tutkimuksen luonne ja kestoaika

☒ Kertatutkimus ☐ Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):

Tutkimuksen aineistonhankinta- ja analysointivaihe alkaa vuonna 2026, jonka jälkeen aineiston pohjalta kirjoitetaan ja julkaistaan tieteellisiä julkaisuja. Aineiston käsittelyaika päättyy vuonna 2030, jonka jälkeen henkilötiedot tuhotaan.

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen: ♂

☒ Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto hävitetään

8. Mikä on henkilötietojen käsittelytarkoitus?

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus.

Tulevaisuus maalla: maaseudun nuoret kokonaisturvallisuutta rakentamassa -hankkeessa tutkitaan maaseudulla asuvien nuorten ajatuksia omasta tulevaisuudestaan, hyvästä elämästä, kotiseudusta ja muuttamisesta. Olemme kiinnostuneita siitä, millaisia mahdollisuuksia nuoret näkevät maaseudulla asumisessa ja mikä vaikuttaa heidän ajatuksiinsa jäämisestä, lähtemisestä ja mahdollisesta paluusta maaseudulle.

9. Millä perusteella henkilötietoja käsitellään?

Henkilötietojen käsittely edellyttää aina laista löytyvää käsittelyperustetta. Tässä tutkimuksessa käsittelyperuste on:

☒ yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö, tarkemmin:
- ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
- ☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi

☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen
mikä oikeutettu etu on kyseessä:

☐ rekisteröidyn suostumus

☐ rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
säädökset:

10. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää?

Tutkimuksessa kerätään 1) nuorten asuinpaikkaan liittyvää ja heidän tuottamaansa kartta-aineistoa sekä 2) verkkolomakkeella kerättyä aineistoa nuorten tulevaisuusajatuksista ja muuttamisesta. Nuorille järjestetään koulussa työpajoja, joissa aineisto kerätään. Työpajoja ei äänitetä eikä nuorista kerätä suoria henkilötietoja tai muita tunnistetietoja, joita yhdistettäisiin kerättävään aineistoon. Kyselylomakkeeseen vastataan nimettömästi ja vastaajasta kysytään vain perustietona ikä, sukupuoli ja asuinpaikka. Nuorten tuottamiin, heidän omaa elämänpiiriäsä kuvaaviin karttoihin ei kirjoiteta nuorten nimiä. Aineisto sisältää siten vain epäsuoria henkilötietoja.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään?

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

☒ Sähköinen kyselylomake ja työpajatyöskentely
Henkilötietoja ei kerätä muista lähteistä. Tutkimuksessa ei kerätä arkaluonteisia tietoja.

12. Tietojen siirto/luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tutkimusaineistoa voidaan luovuttaa tutkimusryhmän ulkopuolelle opinnäytetöiden tekemistä varten sekä tutkimusavustajille aineiston tallentamista tai muuta käsittelyä varten. Henkilöiden kanssa tehdään käyttö- ja tietosuojasopimus.

13. Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä tai luovuteta EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle. Pseudonymisoituja aineistoja voidaan kuitenkin käsitellä EU:n tai ETA:n ulkopuolella tilanteissa, joissa hankkeen tutkija matkustaa EU:n tai ETA:n ulkopuolelle, ja Itä-Suomen yliopiston työkonetta käyttäen pääsee käsiksi Itä-Suomen yliopiston tietoturvallisissa ympäristöissä salasanoilla suojattuihin ja säilytettäviin tutkimusaineistoihin.

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automatisoidulla päätöksellä tarkoitetaan henkilön tiettyjen ominaisuuksien arviointiin tarkoitettua päätöstä, joka tehdään ainoastaan automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ja josta aiheutuu rekisteröidylle oikeudellisia vaikutuksia tai joka muuten vaikuttaa häneen merkittävällä tavalla. Esimerkkejä automatisoidusta päätöksenteosta ovat mm. luottokelpoisuuspäätökset ja profilointi. Rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta automatisoidun päätöksenteon kohteeksi.
Tieteellisessä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyä ei käytetä osallistujia koskevaan päätöksentekoon.

15. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tutkimuksen osalta on tehty eettinen ennakkoarviointi:
☐ Kyllä
☒ Ei

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot on suojattu seuraavasti:

☒ käyttäjätunnuksella ☒ salasanalla ☐ käytön rekisteröinnillä ☐ kulunvalvonnalla (fyysinen tila)

☐ muulla tavoin, miten:

Pseudonymisointi ja anonymisointi:
Tieteellisessä tutkimuksessa on tarpeellista säilyttää tutkimusaineistot, jotta tutkimustulokset voidaan verifioida ja jo kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan käyttää jatkotutkimukseen ja uusiin tieteellisiin tutkimuksiin. Tutkimusaineistot anonymisoidaan tai pseudonymisoidaan aina, kun se on mahdollista. Tutkimustulokset julkaistaan siinä muodossa, ettei yksittäinen henkilö ole yleisesti tunnistettavissa. Erityistapauksissa esim., kun haastatellaan kuvataiteilijoita heidän teoksistaan, voi olla perusteltua ilmaista tekijät.
Tässä tutkimuksessa:

☐ Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteelliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja)
☐ Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa
☐ Pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja
  ☐ Aineisto analysoidaan käyttäen vain epäsuoria tunnistetietoja
☒ Alkuperäinen aineisto sisältää vain epäsuoria tai pseudonyymejä tunnistetietoja
☐ Aineisto analysoidaan suorin tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Suojatoimet arkaluonteisten tietojen osalta:
☐ Tutkimussuunnitelma
☐ Henkilötietoja käsitellään ja luovutetaan vain tutkimustarkoituksiin ja toimitaan siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille
☐ Tutkimuksen osalta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi

16. Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on tietosuoja-asetuksen mukaan oikeus:
- saada tietoa henkilötietojen käsittelystä, ellei laissa ole erikseen säädettyä poikkeusta
- tarkastaa itseään koskevat tiedot
- oikaista tietojaan
- poistaa tietonsa (ei sovelleta, jos käsittelyperuste on lakisääteinen tai yleisen edun mukainen tehtävä)
- rajoittaa tietojensa käsittelyä
- vastustaa tietojensa käsittelyä, jos käsittelyperuste on yleinen tai oikeutettu etu
- pyytää itse toimittamiensa henkilötietojen siirtämistä rekisterinpitäjältä toiselle, jos käsittelyperuste on suostumus
- peruuttaa antamansa suostumus
- henkilötietojen oikaisua/poistoa/käsittelyn rajoitusta koskeva rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi (rekisteröity voi sallia automaattisen päätöksenteon suostumuksellaan)
- tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä

Rekisteröity voi käyttää oikeuksiaan ottamalla yhteyttä tutkimuksen yhteyshenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Lisätietoja rekisteröidyn oikeuksista antavat tutkimuksen yhteyshenkilö ja/tai tutkimuksen tietosuojavastaava.

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista ilman lisätietoja eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta.

Tutkimukseen osallistuvan oikeuksista poikkeaminen on tarpeen ja perusteltua, jos tutkimuksella on yleisen edun mukaiset tarkoitukset ja tutkimukseen osallistuvan oikeudet todennäköisesti estävät tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti ja tällaiset poikkeukset ovat tarpeen näiden tarkoitusten täyttämiseksi.

☒ Rekisteröidyn oikeuksista ei poiketa tässä tutkimuksessa